

1 SKYRIUS

STELA

Vedu pirštu sesers piešinio kontūru. Tai iš gėlių jūros išaugantys plaučiai. Iš abiejų ovalų skleidžiasi žiedlapiai, švelniai rausvi, balti, net skaisčiai mėlyni. Kiekvienas iš jų unikalus ir toks gyvybingas, kad, atrodo, žydės amžinai. Kai kurios gėlės dar net nepražydo, bet piršto galiuku jaučiu tą gyvybės pažadą išskleisti žiedelius. Jos man patinka labiausiai.

Dažnai mąstau, – gal net per dažnai, – koks jausmas būtų turėti tokius sveikus plaučius. Tokius *gyvus*. Giliai įkvepiu ir jaučiu, kaip sunkiai oras įeina į mano kūną ir iš jo išeina.

Po paskutinės gėlės paskutinio žiedlapio uždedu delną, pirštais perbraukiu per žvaigždes, kuriomis Ebe pabandė perteikti amžinybę. Atsikrenkščiu, patraukiu ranką ir pasilenkusi nuo lovos paimu mudviejų nuotrauką. Vienodos šypsenos, žaismingai išlindusios iš po storų vilnionių šalikų, šventinės lemputės mūsų gatvės parke mirksi mudviem virš galvų taip pat kaip žvaigždės jos piešinyje.

Tai buvo magiška. Švelni parko žibintų šviesa, ant medžio šakų baltas sniegas, spengianti tylą. Dėl tos nuotraukos praėju-

siais metais vos nesustirome į ragą, tačiau tai buvo mūsų tradicija. Aš ir Ebè, nepabūgusios šalčio, kartu eidavome pasižiūrėti šventinių lempučių.

Ši nuotrauka man visada primena tą jausmą. Nuotykio su seserimi jausmą: tik mudvi ir pasaulis, kuris skleidžiasi prieš mus kaip atversta knyga.

Sąvaržėle prikabinu nuotrauką šalia piešinio, paskui prisėdu ant lovos ir nuo naktinio staliuko pasiimu kišeninį bloknotą su pieštuku. Akimis permetu ilgą sąrašą darbų, kuriuos reikia padaryti. Susirašiau jį šį rytą, pradėdama nuo „1. Pasidaryti darbų, kuriuos reikia nuveikti, sąrašą“, jis jau smagiai užbrauktas iki pat „22. Apmąstyti gyvenimą po mirties“.

Veikiausiai 22 kiek per daug ambicingas penktadienio vakarui, bet dabar jau galiu išbraukti „17. Papuošti sienas“. Permetu akimis palatą, kuri atvykus buvo visiškai tuščia. Beveik visą rytą praleidau gražindama ją, ir dabar sienas puošia piešiniai, kuriuos per daug metų man yra padovanojusi Ebè, – šiek tiek spalvų ir gyvybės ant sterilių baltų sienų, – kiekvienas primena apie vis kitą apsilankymą ligoninėje.

Aš su intravenine lašeline rankoje, iš maišelio veržiasi įvairiausių formų, spalvų ir dydžių drugeliai. Aš su nosies kaniule, vamzdelis susiraitęs kaip begalybės ženklas. Aš su savo nebulatoriumi, iš jo besiveržiantys garai – kaip tikra miglos aureolė. Ir pats brangiausias – išblukęs žvaigždžių lietus, kurį ji nupiešė, kai čia buvau pirmą kartą.

Jis ne toks išbaigtas kaip kiti, vėlesni jos darbai, bet dėl to man dar labiau patinka.

O po visomis tomis ryškiais spalvomis... mano medicininės įrangos krūva šalia bjauriai žalsvos netikra oda aptrauktos ligoninės kėdės. Tokios kėdės čia, Sent Greis ligoninėje, stovi kiekviename palatoje. Matau tuščią lašelinės stovą ir žinau, kad pirma iš daugybės ši mėnesį manęs laukiančių antibiotikų porcijų bus tiksliai po valandos ir devynių minučių. Tai pasisekė.

– Čia! – pasigirsta balsas už palatos durų. Pakeliu akis, durys lėtai atsiveria ir pro plyšį įlenda du pažįstami veidai. Per pastaruosius dešimt metų Kamila ir Maja mane čia lankė milijonus kartų, tačiau vis tiek nesugeba ateiti iki mano palatos, pakeliui nepaklaudamos kiekvieno sutikto, kaip mane rasti.

– Ne ten pataikėt, – sakau ir nusijuokiu pamačiusi, kaip jų veidus užlieja palengvėjimas.

Maja juokiasi, pastumia duris, atidaro jas iki galo.

– Visai gali būti. Čia vis tiek nesuvokiamas labirintas.

– Ar džiaugiatės? – sakau pašokdama jų apkabinti.

Kamila atsitraukia, žiūri į mane patempusi lūpą, tamsiai rudi jos plaukai nusvyra, nuliūdusi ir ji pati.

– Jau antra iš eilės išvyka be tavęs.

Tai tiesa. Jau ne pirmą kartą dėl cistinės fibrozės turiu praleisti klasės išvyką, saulėtas atostogas ar mokyklos renginį. Apie 70 procentų laiko mano gyvenimas iš esmės yra normalus. Einu į mokyklą, leidžiu laiką su Kamila ir Maja, dirbu prie programėlės. Tik darau tai su prastai veikiančiais plaučiais. Bet likusius 30 procentų laiko mano gyvenimą valdo CF. Tai reiškia, kad turiu grįžti į ligoninę palaikomojo gydymo ir praleidžiu tokius dalykus kaip mokyklinė ekskursija į meno muziejų ar vyresniųjų klasių išvyka į Kabą.

Šį kartą palaikomasis gydymas reikalingas, kad mane pripumpuotų antibiotikų, padedančių numalšinti perštinčią gerklę ir niekaip nesibaigiantį karščiavimą.

Ir dar plaučiai kemšasi.

Maja plumpteli ant mano lovos, dramatiškai atsidūsta ir atsigula.

– Tik dvi savaitės. Ar tikrai negali važiuoti? Juk tai mūsų *pa-skutiniai metai*, Stela!

– Tikrai negaliu, – rimtai atsakau, jos žino, kad nejuokauju. Mes draugaujam nuo vidurinės laikų, ir jos puikiai supranta, kad svarbiausią žodį mano planuose visada taria CF.

Nėra taip, kad nenoriu važiuoti. Bet tai iš tiesų gyvybės ir mirties klausimas. Negaliu važiuoti nei į Kaba, nei išvis kur nors kitur, nes rizikuočiau nesugrįžti. Negaliu taip pasielgti su savo tėvais. Tik ne dabar.

– Juk šiomet tu buvai organizacinio komiteto pirmininkė! Ar negalima perkelti tavo procedūrų? Nenorim, kad čia užstrigtum, – sako Kamila, rodydama į ligoninės palatą, kurią taip kruopščiai išpuošiau.

Purtau galvą.

– Bet galėsime kartu leisti pavasario atostogas! Nesu praleidusi Geriausių draugių savaitgalio per pavasario atostogas nuo aštuntos klasės, kai buvau peršalusi, – atsakau su viltimi nusišypsodama ir žiūriu tai į Kamilą, tai į Mają. Nė viena neatsako šypseną, abi ir toliau atrodo taip, tarsi būčiau nugalabijusi jų naminius augintinius.

Rankose jos laiko po maišelį su maudymosi kostiumėliais, kuriuos prašiau atsinešti, čiumpu nešulį Kamilai iš rankų, stengdamasi pakeisti pokalbio temą.

– Aha, kostiumėlių variantai! Reikia išrinkti geriausius. – Kad jau neteks pasimėgauti šilta Kabo saule su mėgstamu kostiumėliu, manau, galiu patirti tą jausmą bent jau padėdama draugėms išsirinkti savuosius.

Abi bematant pažvalėja. Entuziastingai iškratome maišelius ant lovos, ir ji tampa gėlių, žirnelių ir akį režiančių spalvų maišalyne.

Peržiūriu, kokius maudymosi kostiumėlius atsinešė Kamila, pagriebiu raudonąjį, bikinio kelnaitės labiau primena siūlą, net neabejoju, kad tai jos vyresniosios sesers Megan palikimas.

Metu jai.

– Štai šitas. Kaip tik tau.

Jos akys išsiplečia, ji prisideda kostiumėlį prie liemens, suglumusi pasitaiso akinius geležiniais rėmeliais.

– Na, įdegio linijos ant kūno atrodys puikiai...

– Kamila, – sakau, griebdama baltai ir mėlynai dryžuotą bikini, kuris, žinau, priglus jai kaip pirštinė, – aš juokauju. Štai šitas tiks idealiai.

Ji su palengvėjimu atsidūsta ir pačiumpa iš manęs kostiumėlį. Pasisuku į Majos krūvą, bet ji įsitaisiusi žaliojoje ligininės kėdėje kampe ir išsišiepusi iki ausų rašo telefonu žinutę.

Iš krūvos ištraukiu ištisinį maudymosi kostiumėlį, kurį ji turi dar nuo šeštos klasės. Iškeliu jį su kreiva šypsenele.

– Štai, Maja, kaip tau šitas?

– Labai gerai! Man patinka! – įnirtingai maigydamą mygtukus atsiliepia ji.

Kamila prunkšteli, sukiša savo drabužėlius į maišelį, tada gudriai nusišypso man.

– Meisonas išsiskyrė su Bruke, – paaiškina.

– O Dieve! Negali būti! – šūkteliu. Tai naujiena. *Puiki naujiena.*

Na, tik ne Brukei. Bet Maja dūsauja dėl Meisono nuo antros klasės, kai abu lankė ponios Vilson anglų kalbos pamokas, taigi ši kelionė – puiki proga imtis veiksmų.

Po galais. Negalėsiu būti šalia ir padėti įgyvendinti nepriekaištingo dešimties veiksmų plano „Aistringas romaną su Meisonu kelionėje į Kabą“.

Maja padeda telefoną ir abejingai gūžteli, atsistojusi apsime-ta, kad žiūri į piešinius ant sienų.

– Nieko čia tokio. Susitiksim su juo ir Teilor oro uoste ryt ryte.

Sviedžiu į ją žvilgsnį, ir ji nesusilaikiusi plačiai nusišypso.

– Na gerai, gal ir ne visai nieko tokio!

Visos sučypiam iš nekantrumo, aš pakeliu gražutį, tikrų tikriausią vintažinį maudymosi kostiumėlį su žirneliais, jis jai puikiai tiktų. Ji linkteli ir pačiuopus prisideda prie savęs:

– Buvau *absoliučiai* tikra, kad tu išrinki šitą!

Pasisuku į Kamilą, ji nervingai žvilgčioja į savo laikrodą. Nieko keisto. Ji tiesiog talentinga visko atidėliotoja, turbūt dar nieko nesusikrovė kelionei į Kabą.

Žinoma, išskyrus bikinį.

Pamačiusi, kad pastebėjau ją žvilgčiojant į laikrodį, kaltai nusišypso.

– Man dar reikia nusipirkti paplūdimio rankšluostį.

Tipiška Kamila.

Atsistoju, širdis apmiršta pagalvojus, kad jos išeis, tačiau nenoriu jų užlaikyti.

– Jums metas! Lėktuvas ryt išskrenda su pirmais saulės spinduliais.

Maja liūdnai dairosi po palatą, o Kamila pamažu suka maišelį su kostiumėliais sau aplink ranką. Atsisveikinti, kai jos tokios, dar sunkiau, nei maniau. Nuryju kaltės jausmą ir kylantį susierzinimą. Juk ne jos praleis klasės išvyką į Kabą. Jos bent jau bus kartu.

Nusišypsau joms plačiausia šypsena ir tempte nutempiu abi link durų. Net žandus paskausta nuo apsimestinio pozityvumo, tačiau nenoriu sugadinti joms kelionės.

– Siųsim tau krūvas nuotraukų, gerai? – sako Kamila mane apkabindama.

– Pabandytumėt nesiųsti! Ir mane į keletą įklijuokit, – kreipiuosi į Mają, ji fantastiškai dirba „Adobe“ programa. – Net pamiršit, kad manęs ten nebuvo!

Jos užstringa tarpduryje, ir aš, žaismingai užvertusi akis, išstumi jas į koridorių.

– Čiuožkit iš čia. Geros jums kelionės.

– Mylim tave, Stela! – šūkteli abi toldamos koridoriumi.

Lydžiu jas žvilgsniu, kol šokčiojančios Majos garbanos išnyksta iš akių, ir staiga mane pagauna noras eiti su jomis ir ruoštis kelionei, o ne išsipakuoti daiktus čia.

Šypsena dingsta, ir aš uždarau duris, ant jų iš vidaus kruopščiai prisegta sena šeimos nuotrauka.

Fotografuota prieš kelerius metus mūsų namų prieangyje per Liepos 4-osios kepsnių vakarėlį. Aš, Ebè, mama ir tėtis, visi išsišiepę iki ausų prieš kamerą. Mane užlieja namų ilgesys, atrodo, girdžiu girgždant nusidėvėjusį priekinį laiptą, kuris treška, kai mes ant jo sustoję fotografuojamės, stengdamiesi visi sutilpti į kadrą. Pasiilgau to jausmo. Kai visi kartu, sveiki ir laimingi. Bent jau kurį laiką.

Tai nepadeda. Atsidususi nukreipiu žvilgsnį į vaistų vežimėlį.

Atvirai pasakius, man čia patinka. Čia mano antrieji namai nuo tada, kai suėjo šešeri, todėl paprastai čia grįžti man nesunku. Man atlieka gydomąsias procedūras, aš geriu vaistus ir tiek pieno kokteilių, kiek pati sveriu, galiu susitikti su Barbe ir Džule, pasakui išvažiuoju iki kito paūmėjimo. Viskas paprasta. Bet šį kartą jaučiu nerimą, nenustygsiu vietoje. Nes ne tik noriu būti sveika, man *reikia* pasveikti. Dėl savo tėvų.

Nes jie viską sugadino skyrybomis. Praradę vienas kitą jie neištvers, jei prarastų dar ir mane. Aš tai žinau.

Jei man pagerėtų, galbūt...

Bet – viskas po truputį. Atsistoju prie deguonies įvado ant sienos, patikrinu, ar srauto matuoklis nustatytas tinkamai, pasiklausau, kaip tolygiai švilpia tekantis deguonis, tada užsidedu vamzdelį už ausies ir įsikišu kaniulės galiukus į nosį. Atsidusdama sėduosi ant kaip visada nepatogaus ligoninės čiužinio ir giliai įkvepiu.

Išsitraukiu bloknotą ir pažiūriu, koks kitas punktas mano sąrašė, kad turėčiau kuo užsiimti. „18. Padaryti vaizdo įrašą.“

Kramtau pieštuko galą, apgalvodama anksčiau užrašytus žodžius. Keista, bet mąstyti apie anapus dabar atrodo kažkaip lengviau.

Bet sąrašas yra sąrašas, atsidūstu ir tiesiu ranką link staliuko prie lovos, kur guli mano nešiojamasis kompiuteris, tada sukryžiuodama kojas išitaisau ant naujojo gėlėto užkloto, išigyto vakar prekybos centre „Target“, kur Kamila ir Maja rinkosi drabužius į Kabą. Man net nereikėjo to užkloto, tačiau jos taip entuziastingai norėjo man padėti ką nors išsirinkti kelionei į ligoninę, kad negalėjau atsakyti. Be to, jis visai tinka prie palatos sienų, toks pat ryškus, nuotaikingas ir spalvingas.

Neramiai pabarškinu pirštais per klaviatūrą ir prisimerkusi tyrinėju savo atvaizdą ekrane, kol kompiuteris kraunasi. Susiraukiu pamačiusi ilgų rudų plaukų kupetą, bandau juos suglostyti vis perbraukdama pirštais. Susierzinusi nutraukiu nuo riešo plaukų gumytę ir susirišu mazgą, kad vaizdo įrašė atrodyčiau bent truputį tvarkingiau. Nuo staliuko pagriebiu atmintinę „Java“ kodavimas „Android“ telefonams“ ir pasidedu ant jos kompiuterį, kad nesimatyčiau pagurklio ir kadre neatrodyčiau baisiai.

Prisijungiu prie savo „YouTube“ tiesioginių transliacijų paskyros, paregulioju internetinę kamerą, kad tiesiai už manęs matytųsi Ebės piešinys su plaučiais.

Tai puikus fonas.

Užsimerkiu, giliai įkvepiu, girdžiu įprastą savo plaučių švokštimą, jie iš visų jėgų stengiasi įtraukti oro per gleivių jūrą. Lėtai iškvepiu, išsišiepiu savo firmine šypsena kaip iš atviruko, tada atsimerkiu ir paspaudžiu transliacijos mygtuką.

– Sveiki. Ar visi juodojo penktadienio išpardavime? Aš tai laukiau sniego, bet taip ir nesulaukiau!

Žvilgteliu į ekrano kampą ir pasuku kamerą link ligoninės lango. Dangus aptrauktas pilkų debesų, medžiai atrodo visiškai pliki. Nusišypsau, kai šios tiesioginės transliacijos žiūrovų skaičius čia pat augdamas peršoka tūkstantį, tai tik nedidelė dalis iš 23 940 mano „YouTube“ kanalo prenumeratorių, prisijungusių pažiūrėti, kaip man sekasi kovoti su cistine fibroze.

– Tai va. Galėjau dabar ruoštis į lėktuvą, kartu su klase skristi į Kaba, tačiau vietoj to šias atostogas praleisiu savo antruosiuose namuose, ir viskas dėl perštinčios gerklės.

Ir dėl siaubingo karščiavimo. Kai priėmimo metu man šįryt pamatavo temperatūrą, termometras aiškiai rodė 38,9 laipsnio. Tačiau įrašė to minėti nenoriu, nes tėtis ir mama tikrai vėliau jį žiūrės.

Kol kas jie mano, kad tiesiog peršalau.

– Kam reikia dviejų savaitių saulės, žydro dangaus ir paplūdimių, jei galima rinktis visą mėnesį prabangos tiesiog čia, net neišeinant iš ligoninės kiemo?

Vardiju patogumus, skaičiuodama lenkiu pirštus.

– Pažiūrėkim. Durininkas visą parą, kalnai šokoladinio pudingo ir skalbyklos paslaugos. Ai, dar Barbė įkalbėjo daktarę Hamid leisti man šįkart pasilikti visus vaistus ir priemones savo palatoje! Tik pažvelkit!

Pasuku internetinę kamerą į krūvą medicininės įrangos ir vaistų vežimėlį greta savęs – į indelius, sudėliotus neprikaištingai abėcėlės ir chronologine tvarka pagal suplanuotą dozės var-

tojimo laiką, kurį įvedžiau į savo sukurtą programėlę. Ji *pagaliau* paruošta išbandyti!

Tai buvo šios dienos darbų sąrašo 14 numeris, ir aš tikrai didžiuojuosi rezultatu.

Mano kompiuteris dzingteli, ir pasipila komentarai. Matau viename minimą Barbę su daugybe širdelių emociukų. Ji visų numylėtinė, mano taip pat. Ji kvėpavimo takų gydytoja ir nuo tada, kai pirmą kartą patekau į ligoninę prieš daugiau nei dešimtmetį slapta lepina mane bei kitus CF pacientus, tarkim, mano draugą Po, saldinais. Ji visada laiko mus už rankos, net per didžiausio skausmo priepuolius.

Maždaug pusę to laiko kuriu „YouTube“ vaizdo įrašus, skatinama žmones atkreipti didesnę dėmesį į cistinę fibrozę. Bėgant metams mano gydymą, operacijas ir apsilankymus Sent Greis ligoninėje ėmė sekti daugiau žmonių, nei galėjau išivaizduoti, jie manęs nepaliko net tada, kai nešiojau tuos siaubingus breketus.

– Mano plaučių veikla sumažėjo iki trisdešimt penkių procentų, – pranešu vėl atsukdama į save kamerą. – Doktorė Hamid sako, kad aš sparčiai artėju prie transplantu laukiančių asmenų sąrašo viršaus, taigi mėnesį praleisiu čia, gersiu antibiotikus, laikysiuosi režimo... – Akimis vedu į piešinį už savęs, sveikus plaučius tiesiai man virš galvos, taip arti, bet vis nepasiekiamus. Papurtau galvą ir nusišypsau, pasilenkusi paimu nuo vežimėlio buteliuką. – Tai reiškia, kad laiku vartosiu vaistus, dėvėsiu „AffloVest“ liemenę gleivėms išskaidyti ir... – pakeliu buteliuką, – kiekvieną vakarą pro vamzdelį gausiu daug šio puikaus skysto maisto. Jei, mielosios, norėtumėte kasdien suvartoti po penkis tūkstančius

kalorijų ir vis tiek puikuotis Kabo paplūdimio verta figūra, mielai pasikeisčiau.

Kompiuteris vis dzingsi, komentaras pilasi po komentaro. Kelis perskaičiusi, pajuntu, kaip pozityvumas išstumia lauk visus tuos neigiamus pojūčius, su kuriais šįkart atvažiauvau.

Laikykis, Stela! Mes tave mylim.

Tekėk už manęs!

– Nauji plaučiai gali atsirasti *bet kurią akimirką*, todėl turiu būti pasirengusi! – pranešu visam pasauliui taip, tarsi tuo visa širdimi tikėčiau. Nors per šitiek metų išmokau nepuoselėti labai didelių vilčių.

DZING! Dar vienas pranešimas.

Aš sergu CF, ir tu man visada primeni, kad reikia būti geros nuotaikos. XOXO

Man sušildo širdį, ir aš dar kartą plačiai nusišypsau į kamerą tam žmogui, kuris kovoja tą pačią kovą kaip ir aš. Šįkart šypsena nuoširdi.

– Gerai, bičiuliai, ačiū, kad žiūrėjote! Reikia dar kartą pasitikrinti popietės ir vakaro vaistus. Žinote, kaip man tai svarbu. Tikiuosi, ši savaitė jums bus gera. Iki!

Baigiu vaizdo transliaciją, lėtai iškvėpiu, uždarau naršyklę ir ekrano užsklandoje matau besišypsančius veidus, pasiruošusius žiemos šokiams. Aš, Kamila ir Maja, visos trys pasidažiusios tamsiai raudonu lūpdažiu iš parduotuvės „Sephora“. Kamila norėjo skaisčiai rausvo, bet Maja mus įtikino, kad mums REIKIA raudonos spalvos. Iki šiol nesu dėl to tikra.